

Nyhetsbrev September 2019

Statistiskt belägg för sambandet mellan dioxin och fetthalt.

Hannes Waldetoft har tagit magisterexamen i statistik vid Stockholms universitet. Examensarbetet genomförde han vid IVL. Hans studie bygger på avancerade statistiska analyser av insamlade data gällande halter av dioxinlika ämnen i sik. Arbetet bekräftar i allt väsentligt den bild som hittills framträtt gällande fetthaltens betydelse och skillnaderna mellan Vänern och Vättern. Hannes studie har bidragit med värdefull kunskap till projektet. Studien finns i sin helhet att läsa under fliken rapporter.

Hur mår fisket i norr?

Hallå Bengt-Olov Innala, hur står det till med yrkesfisket i norra Östersjön?

Det ser dessvärre rätt dystert ut. Vårt största bekymmer är den ökande sälstammen. Dels äter sälen av fångsten i näten och gör den därmed obrukbar, dels förstör de redskapen. Minskade fiskekvoter är ett annat problem. Överhuvudtaget upplever vi svagt intresse och bristande förståelse för yrkesfisket från myndighetshåll. Det är nödvändigt att decimera sälstammen, och att det beviljas fiskekvoter som möjliggör lönsamhet, om det småskaliga kustfisket ska överleva. Det brukar ju talas vackra ord om levande skärgård och småskaligt hållbart kustfiske. Görs inte kraftfulla åtgärder snabbt, kommer yrkesfisket successivt dö ut, vackra ord lär inte rädda oss!

Trots sjunkande dioxinhalter i strömmingen har efterfrågan minskat. Kanske häger det delvis samman med den i hög grad kopplats samman med miljögifter? Även gällande lax och öring har dioxinhaltarna blivit klart bättre. Sjunkande dioxinhalter är en av få positiva tendenser.

Hur resonerar Livsmedelsverket kring dioxin och kostråd?

Hur avvägs behovet av ökad fiskkonsumtion och högre självförsörjning av livsmedel mot behovet att minimera belastningen från giftiga substanser?

Livsmedelsverket gör en noggrann avvägning mellan risk och nytta. Avvägningen syns i de kostråd vi har tagit fram till olika grupper. Livsmedelsverket tycker att fisk är bra och nyttig mat och rekommenderar att man äter fisk 2-3 gånger i veckan och varierar sorterna. Fet fisk innehåller bland annat nyttiga fettsyror, D-vitamin och mineraler som vi har stort behov av. Samtidigt kan fisk innehålla miljöföroreningar som dioxin eller kvicksilver och därför har vi särskilda råd om just de fiskarterna till de känsliga grupperna.

Varför räcker inte gällande kostråd som begränsning för konsumtion av alla fiskarter?

Kostråden som tas fram av Livsmedelsverket finns för att konsumenterna ska begränsa sin konsumtion av de fiskarter som innehåller höga halter av dioxiner och PCB. Kostråden är även ett villkor för att Sverige ska få ha undantag från EU-gränsvärdena för vissa fiskarter. Livsmedelsverket förstår att det kan tyckas ologiskt att alla fiskarter som ofta har höga halter av dioxin och PCB samt omfattas av kostråd inte ingår i undantaget. Undantaget och dess omfattning har beslutats av regeringen.

Är det möjligt att i kostråden lägga till information om att Livsmedelsverket bedömer att det inte finns grund att vara orolig om man anpassar sin fiskkonsumtion efter kostråden?

Kostråden beskriver den nivå av konsumtion som bedöms vara säker. Därför ligger det i rådets natur att de bedöms vara säkra för de som följer dem. Råden revideras när ny kunskap och nya underlag finns. Råden testas sedan i fokusgrupper för att finna de bästa formuleringarna och säkerställa att råden uppfattas på rätt sätt för riskgrupperna. Så här arbetar Livsmedelsverket med alla olika kostråd.

Vätternsiken och gränsvärdena

Som nämndes i förra nyhetsbrevet har projektet i en skrivelse till Länsstyrelserna runt Vättern framfört synpunkten att de resultat som redovisats i projektet bör vara tillräcklig grund för förvisning om att den vättersik som fångas i syfte att säljas innehåller lägre halter än EU:s gränsvärde för saluföring. Länsstyrelserna har diskuterat detta vid två möten där även representanter från projektet medverkat. Vid senaste mötet 19/9 medverkande även representanter från Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Under dialogen framkom att Livsmedelsverket är fortsatt skeptiska till om projektets resultat utgör tillräcklig grund för den ”förvisning” som krävs. Det beslutades att IVL ska sammanställa den dokumentation som samlats i projektet och översända till Livsmedelsverket varefter de gör en ny prövning om det kan anses tillräckligt. Det bestämdes också att projektet i egen regi ska ta fram förslag till ”branschriktlinjer” som kan vara ett användbart verktyg för framtida bedömningar. Detta arbete kommer utföras skyndsamt.

/Ove Ringsby informationsansvarig i projektet

ove.ringsby@hotmail.com

För mera info se www.insjofiskare.se Klicka på projekt

Dioxiner i fet fisk under rubriken projekt.

EUROPEISKA UNIONEN

Europeiska
havs- och fiskerifonden